

**PAŽYMA DĖL 2020 M. VASARIO 13 D. BRIUSELYJE VYKSIANČIAME
NEEILINIAME EUROPOS SĄJUNGOS UŽIMTUMO, SOCIALINĖS POLITIKOS,
SVEIKATOS IR VARTOTOJŲ REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE SVARSTOMŲ
KLAUSIMŲ**

2020 m. vasario 13 d. Briuselyje vyks neeilinis Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdis (toliau – posėdis), kurio darbotvarkėje numatyti šie sveikatos politikos klausimai:

1. Pasikeitimas nuomonėmis dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV);
2. Tarybos išvadų tvirtinimas dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV).

Lietuvai aktualiausi klausimai, dėl kurių posėdyje planuojama pareikšti nuomonę:

1. Pasikeitimas nuomonėmis dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV)

Informacija apie posėdyje svarstomus klausimus:

1. Pasikeitimas nuomonėmis dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV)

Klausimo esmė

Neeiliniame Europos Sąjungos Užimtumo, socialinės politikos, sveikatos ir vartotojų reikalų tarybos posėdyje vyks pasikeitimas nuomonėmis dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV). Diskusinis dokumentas dar negautas, tačiau pirmininkaujanti šalis informavo, kad diskusijos vyks šiais 2 klausimais:

- 1) Bendro požiūrio poreikis, siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą ES;
- 2) Poveikis vaistų ir medicinos priemonių tiekimui į ES, kuris gali atsirasti dėl nenumatytų įvykių trečiosiose šalyse.

Lietuvos pozicija

Plintantis naujojo koronaviruso (2019-nCoV) sukeltas protrūkis reikalauja bendrų ES ir šalių narių koordinuotų veiksmų.

Šiuo metu ES koordinavimas per Sveikatos saugumo komitetą vyksta labai efektyviai, šalių narių pasikeitimas informacija apie situaciją ir taikomas priemonės per Skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą taip pat labai naudingas.

Lietuva, kaip ir kitos šalys, reaguoja į naujojo koronaviruso grėsmę ir taiko atsakomuosius veiksmus. Aktyvuotas Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras, kuris koordinuoja atsakomuosius veiksmus ir tarpžinybinį bendradarbiavimą.

Lietuvos oro uostuose vysta atkeliaujančių iš paveiktų šalių konsultavimas ir sveikatos būklės dėl simptomų buvimo patikrinimas, didinamas gydytojų ir visuomenės sveikatos specialistų budrumas, užtikrintos laboratorinės diagnostikos galimybės, teikiama informacija visuomenei.

Nepaisant to, būtinas bendras ES šalių požiūris ir koordinuoti veiksmai. Pritariame, kad būtų taikomos koordinuotos, efektyvios, įrodymais pagrįstos atsako priemonės. Lietuva iš esmės palaiko Europos Komisijos siekį, kad būtina imtis priemonių 2019-nCoV protrūkiui valdyti.

Lietuva pritaria, kad būtina stiprinti veiksmus ir bendradarbiavimą, panaudoti turimus mechanizmus per Pasaulio sveikatos organizaciją, Sveikatos saugumo komitetą, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą, siekiant užkirsti kelią tolimesniam naujojo koronaviruso plitimui.

Atliepiant į galimą grėsmę vaistų prieinamumui, kurių sudedamosios dalys gaminamos paveiktuose regionuose, reikalinga bendradarbiauti su Europos vaistų agentūra

(EMA) imantis veiksmų, analizuojant situaciją, į ES tiekiamų vaistų tiekimo grandines, galimą protrūkio poveikį.

2. Tarybos išvadų tvirtinimas dėl naujojo koronaviruso (2019-nCoV)

Klausimo esmė

Pirmininkaujanti ES Tarybai Kroatija parengė ES Tarybos išvadų projektą, reaguojant į naujojo koronaviruso (2019-nCoV) protrūkį, 2019 m. gruodžio mėn. pradėjusį plisti Kinijoje ir 2020 m. sausio 30 d. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pripažintą tarptautinės svarbos visuomenės sveikatos ekstremalia situacija bei siekiant ES ir šalių narių koordinuotų veiksmų, reaguojant į šią grėsmę.

Tarybos išvadų tekste pripažįstama, kad 2019-nCoV gali kelti didelę grėsmę sveikatai pasauliniu lygiu, ypač dėl intensyvaus tarptautinio keliavimo. 2019-nCoV plinta nuo žmogaus žmogui.

Būtinės bendros pastangos valdyti protrūkį ir padėti ypač paveiktoms šalims, tokioms kaip Kinija. ES ir Šalys Narės turi bendradarbiauti ir koordinuotai reaguoti sveikatos saugumo, pasirengimo, planavimo srityse ir taikant atsako priemones, vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1082/2013/EC dėl didelių tarpvalstybinių grėsmių sveikatai.

Svarbūs Komisijos priimti skubūs veiksmai ir atsako priemonės, atsižvelgiant į PSO Tarptautinės sveikatos taisykles. Tokios kaip sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimas, rizikos komunikacija, koordinuojantis per Sveikatos saugumo komitetą (toliau – HSC), Skubaus įspėjimo ir reagavimo sistemą (toliau – EWRS), siekiant apsaugoti ES piliečius.

Būtina imtis papildomų veiksmų dėl profilaktikos ir infekuotų asmenų gydymo įtraukiant Europos Vaistų Agentūrą (EMA) dėl vakcinų ir vaistų kūrimo, Europos Sąjungos aviacijos saugumo agentūrą (EASA) dėl visuomenės sveikatos apsaugos, susijusios su keliavimu oro transportu.

Pagrindiniai numatomi Šalių Narių veiksmai kartu su Komisija:

- Būtinų priemonių užtikrinimas
- Koordinavimas
- Epidemiologinė priežiūra
- Komunikacija
- Moksliniai tyrimai

Pagrindiniai numatomi Komisijos veiksmai:

- Informacijos koordinavimas, rizikos vertinimas ir valdymas
- Bendradarbiavimo per HSC užtikrinimas
- Šalių taikomų priemonių koordinavimas ir vertinimas

Lietuvos pozicija

Iš esmės pritariame Tarybos išvadų projektui. Lietuva pritaria, kad būtina stiprinti veiksmus ir bendradarbiavimą, panaudoti turimus mechanizmus per Pasaulio sveikatos organizaciją, Sveikatos saugumo komitetą, Europos ligų prevencijos ir kontrolės centrą, siekiant užkirsti kelią tolimesniam naujojo koronaviruso 2019-nCoV plitimui. Siūlome rekomendaciją formuluoti taip, kad šalys turėtų galimybes patekimo į šalį vietose išaiškinti simptominius ligonius (su karščiavimu), o ne asmenis, kurie yra infekcijos 2019-nCoV nešiotojai. Išaiškinti besimptomius asmenis būtų reikalingas visuotinis skriningas, kas pareikalautų didžiulių pajėgumų ir sąnaudų, kurie galėtų būti panaudoti kitose kovos su naujuoju koronavirusu srityse. Jei būtų sprendžiamas klausimas dėl kelionių, pabrėžtina, kad sprendimas turėtų būti priimtas ES mastu, o ne atskirose šalyse.